

ภาวะอักเสบหลายระบบในเด็ก (MIS-C)

Multisystem Inflammatory Syndrome in Children

อาจารย์ ดร.ภก. วสุ สุภรัตน์สิทธิ์

ภาควิชาสรีรวิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ระลอกล่าสุดในประเทศไทยตั้งแต่ประมาณเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 มีแนวโน้มผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งคาดการณ์ว่าส่วนใหญ่เป็นการติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์โอมิครอน (Omicron) ในระลอกนี้จะเห็นว่าการติดเชื้อในเด็กมากขึ้น อาจจะเป็นเพราะการได้รับวัคซีนก่อนหน้านี้ในเด็กมีค่อนข้างจำกัด โรงเรียนหลายแห่งเริ่มเปิดให้มีการเรียนการสอนมากขึ้น รวมถึงไวรัสสายพันธุ์นี้มีอัตราการแพร่ระบาดที่ค่อนข้างสูง มีค่า R0 อยู่ที่ 8 – 15 ซึ่งแปลความหมายได้ว่าผู้ติดเชื้อ 1 คน สามารถแพร่เชื้อไปให้ผู้อื่นได้ 8 ถึง 15 คน

ในเด็กที่มีอาการไม่มากและมีความเสี่ยงน้อย แพทย์อาจพิจารณาให้เด็กรักษาด้วยการกักตัวอยู่ที่บ้าน (home isolation) ซึ่งหลังจากกักตัวครบ 10 วันแล้ว แม้ว่าเด็ก ๆ จะมีอาการดีขึ้นหรือไม่มีอาการของ COVID-19 ผู้ปกครองยังต้องหมั่นสังเกตและเฝ้าระวังภาวะอักเสบที่อาจเกิดขึ้นภายหลังติดเชื้อในเด็กได้ ภาวะนี้คือ multisystem inflammatory syndrome in children (MIS-C)

MIS-C คือ กลุ่มอาการอักเสบหลายระบบในเด็ก โดยมีอาการอักเสบในอวัยวะต่าง ๆ ทั่วร่างกาย สาเหตุยังไม่แน่ชัด เชื่อว่าเกิดจากระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายที่สูงผิดปกติระหว่างเป็น COVID-19 อาการของโรคจะคล้ายกับผู้ป่วยโรคคาวาซากิ (Kawasaki disease)

ข้อมูลระบาดวิทยา

- ☐ พบในผู้ป่วยอายุ 0 – 21 ปี โดยเฉลี่ยมักพบในอายุ 9 – 10 ปี
- ☐ มักพบในเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง
- ☐ มีรายงานพบในเด็กร้อยละ 0.03 ของเด็กที่เป็น COVID-19 ทั้งหมด และมีอัตราการเสียชีวิตร้อยละ 3 ของเด็กที่เป็น MIS-C

อาการ

- ☐ ไข้มากกว่า 38 °C นานมากกว่า 24 ชั่วโมง
- ☐ พบผื่น หรือมือเท้าบวม
- ☐ ปากแห้งแตก
- ☐ ตาแดง
- ☐ ต่อมน้ำเหลืองโต
- ☐ ปวดท้อง คลื่นไส้อาเจียน
- ☐ เจ็บแน่นหน้าอก

□ หายใจลำบาก

การรักษา

แพทย์จะวินิจฉัยจากอาการและผลตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม เพื่อวินิจฉัยแยกโรคจากโรคอื่น โดยจะรักษาตามอาการแสดงของผู้ป่วยแต่ละคน และอาจจะพิจารณาให้ immunoglobulin หรือใช้ยาในกลุ่ม Glucocorticoids ตามความเหมาะสม

ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยของบุตรหลาน ผู้ปกครองควรเฝ้าระวัง สังเกตอาการของเด็กที่เป็น COVID-19 อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะภายใน 4 ถึง 8 สัปดาห์หลังจากติดเชื้อ หากมีอาการผิดปกติให้รีบพามาโรงพยาบาล รวมทั้งการให้ยาทุกครั้งควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เช่น แพทย์ หรือเภสัชกร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ยากับตนเอง และอย่าลืมว่า “มีปัญหारेื่องยา ปรึกษาเภสัชกรนะครับ”

References

1. ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. แนวทางปฏิบัติในการวินิจฉัยและดูแลรักษา กลุ่มอาการอักเสบหลายระบบที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 ในเด็ก (Multisystem Inflammatory Syndrome in Children; MIS-C) ในประเทศไทย [cited 2022 May 19]. Available from: <https://www.pidst.or.th/A1161.html>
2. McArdle AJ, Vito O, Patel H, Seaby EG, Shah P, Wilson C, et al. Treatment of Multisystem Inflammatory Syndrome in Children. N Engl J Med. 2021 Jul 1;385(1):11–22.
3. Nakra N, Blumberg D, Herrera-Guerra A, Lakshminrusimha S. Multi-System Inflammatory Syndrome in Children (MIS-C) Following SARS-CoV-2 Infection: Review of Clinical Presentation, Hypothetical Pathogenesis, and Proposed Management. Children. 2020 Jul 1;7(7):69.
4. Radia T, Williams N, Agrawal P, Harman K, Weale J, Cook J, et al. Multi-system inflammatory syndrome in children & adolescents (MIS-C): A systematic review of clinical features and presentation. Paediatr Respir Rev. 2021 Jun;38:51–7.
5. Surve SV, Joseph S, Gajbhiye RK, Mahale SD, Modi DN. A systematic review on Multisystem Inflammatory Syndrome in Children (MIS-C) with COVID-19: Development of a scoring system for clinical diagnosis [Internet]. Pediatrics; 2021 Apr [cited 2022 May 19]. Available from: <http://medrxiv.org/lookup/doi/10.1101/2021.04.23.21255879>